

KA.DER
(Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği)
2. OLAĞAN GENEL KURUL
FAALİYET RAPORU

KA.DER'in Değerli Üyeleri, hoş geldiniz !

Bugün burada bu raporu size Şirin'in okuması beklenirdi ama olaylar benim okumamı gerektirdi. Bununla birlikte raporda yer alan çalışma ve olayların, hemen hemen tamamı onun döneminde cereyan etmiştir. Şirin, Genel Kurulu bekleyemeden 25 Mayıs 1999 günü KA.DER'deki bütün görevlerinden istifa etmiştir.

Bugün ikinci Genel Kurulunu yapan KA.DER, bu kısacık ömründe Türkiye tarihine damgasını basarak Türkiye'de ilk kez kadınların Mecliste yer almaları zorunluluğunu Türkiye gündemine oturtmuş yazılı ve görsel basında konunun sık sık tartışılmasını sağlamış ve yarattığı atmosferle gene Türkiye tarihinde ilk kez TBMM'de son dönem kadın milletvekili oranından neredeyse iki katına varan artış sağlamıştır. Bu büyük bir başarıdır.

Kadınlar neden, başta en yüksek karar organı olan TBMM olmak üzere karar organlarında ve mekanizmalarında yer almalıdır? Derneğimizin kuruluş nedenleri arasında yer alan önce temsili demokrasinin gerçekleşmesi için, sonra kadın-erkek arasında yüzyıllardır değişmeyen eşitsizliklerin giderilmesi için! Eşitsizlikler; Anayasa, Medeni Kanun, Ceza Kanunu, Ceza Usul Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu gibi temel yasalarla birlikte toplumun yazılı olmayan gelenek ve göreneklerinde yani taa içimizdedir. Hiç değilse bu temel yasaların kadının varlığını göz önünde bulundurarak eşitlikçi bir biçimde değişmesi için, o yasaların yapıldığı yerlerde bizim bulunmamız önemlidir. 1995'te Pekin'de yapılan Birleşmiş Milletler Dünya 4. Kadın Konferansının sonuçlarından biri de bu doğrultudadır.

KA.DER, Türkiye'de 1980'lerde başlayan kadın hareketinin ürünlerinden biridir. Türkiye'de kadının görünürlük kazanması, kadına yönelik şiddetin gündeme gelmesi ve kadın sorunlarının konuşulur olması, insan hakları kavramlarının tek başına kadın haklarını korumaya yetmediğinin ortaya çıkması hep bu hareketin sonuçlarıdır.

Merkeze gelen kayıtlara göre ilk genel kurulumuzdan bu güne kadar yani 20 Ekim 1997 -16 Ekim 1999 tarihleri arasında KA.DER'in genel merkez ile birlikte ONBEŞ şubesi vardır. Bunlar merkez İstanbul, Kadıköy, Ankara, İzmir, Bursa, Balıkesir, Denizli, Samsun, Eskişehir, Tekirdağ, Manisa, Marmaris, Mersin ve Kahramanmaraş şubeleridir. Toplam üye sayımız 1500 civarındadır.

İlk Genel Kurulumuzu takiben yayınladığımız Sonuç Bildirgesindeki "Mecliste Daimi İhtisas Komisyonu" statüsünde bir "Kadın-Erkek Eşitliği Komisyonu" kurulması önerimiz doğrultusunda, Meclisteki kadın milletvekillerinin ön-ayak olmaları ile 10 Mart 1998'de böyle bir komisyon kurulmuş ve Genel Merkez Yönetim Kurulu adına bu kadınlara teşekkür edilmiştir.

KA.DER'in ilk Genel Kuruldan bu güne kadar geçen süre içinde yaptığı çalışmalar başlıca üç grupta toplanabilir:

1. Kadın adaylara yönelik eğitim çalışmaları
2. Lobicilik
3. Kampanyalar

1. KADIN ADAYLARA YÖNELİK EĞİTİM ÇALIŞMALARI:

Siyasi parti üyesi ve siyasette yer almak isteyen kadınlarla bir dizi eğitim çalışması yapılmış, çeşitli ülkelerin kadın siyaset uzmanları Türkiye'de seminerler yapmış konferanslar vermiştir. Bu çalışmalar yabancı konsolosluklarla ortak yürütülmüştür. Şöyle ki, her uzman grubun İstanbul'a gelişi ve seminerlerin eş zamanlı çeviri ücretleri gibi toplantı maliyetleri söz konusu Konsolosluklarca desteklenmiştir

Bu cümleden olarak, Mathilde Dubesset, 6-7 Kasım 1997'de KA. DER üyeleri için İstanbul ve Ankara'da konferanslar vermiştir.

9-10 Kasım 1997'de Ankara'da 3.Bölgelerarası Toplantı ve National Democratic İnstitute işbirliği ile iki günlük atölye çalışması yapılmıştır.

5-7 Aralık 1997'de Şile'de geniş katılımlı üç günlük bir eğitim çalışması yapılmıştır. Çalışmayı İngiltere'den Lesley Abdela ve Glenys Thornton yönetmişler, seminer sonucunda İngiliz Konsolosunun da katılımı ile seminer katılımcılarına birer sertifika verilmiştir. Bu seminerin çok başarılı geçmesi ikinci bir seminerin daha yapılmasına yol açmıştır.

Aralık 1997 KA.DER Ankara'da her salı "Siyaset Öğreniyoruz" başlıklı dizi konferanslar düzenleyerek her hafta değişik bir partiden konuk çağırmıştır.

Ocak -Haziran 1998 döneminde İstanbul'da her ayın son cumartesi günü olmak üzere altı panel düzenlenmiştir. Bu panellerin konuları : "İletişim Dünyası, Sağlık Politikası, İş Dünyası, Eğitim Politikası, Çevre/Yerel Yönetimler ve Kadınlar ve Kadın Parlamentosu" idi.

Bu paneller çok başarılı geçmiş, bütün siyasi parti temsilcileri, konunun uzmanlarının tartışmalarını dinleyerek etkilenmiş ve parti organlarına, bu panellerde ortaya çıkan görüşleri götüreceklerini söylemişlerdir. Merkez Yönetim Kurulu, bu panellerin sonuçlarını "Kadınlar Ne istiyor" başlıklı bir kitapta toplamayı planlamıştı ancak ne yazık ki bu gerçekleştirilememiştir.

31 Ağustos 1998'de ABD'nin önde gelen strateji uzmanlarından Melinda Farris, "Kampanyacılık ve İletişim Teknikleri" konulu bir günlük bir eğitim semineri yapmıştır.

Bir diğer seminer İsveç Konsolosluğu ve İsveç Araştırma Enstitüsü'nün ortak çalışmaları ile 9-10 Ekim 1998'de "Kadın ve Politika" konusunda İstanbul ve Ankara'da düzenlenmiştir.

Lesley Abdela - İngiliz Kültür Derneği ortak çalışmasının sonucu olan ilk Şile seminerinin çok başarılı geçmesi üzerine, yine aynı ekiple 5-6-7 Kasım 1998'de yine Şile'de "Seçim Kampanyasının incelikleri" konulu bir diğer seminer yapılmıştır. Lesley Abdela ile ilk semineri düzenleyen Glenys Thornton, İngiltere'de Lordlar Kamarasına atandığından bu kez Lesley'e Candy Piercy ve Gillie Felvus eşlik etmişlerdir. Seminer sonucunda İngiliz Konsolosluğu'nda düzenlenen bir törenle katılımcılara sertifikalar verilmiştir.

18 Kasım 1998'de KA.DER, Bilgi Üniversitesi ve yayımcısının ortaklığında Bilgi Üniversitesi salonlarında Fransa Başbakanının eşi felsefeci Sylviane Agacinsky Jospin'in Türkiye'de yayımladığı kitabın tanıtım toplantısı dolayısı ile verdiği konferansa Şirin Tekeli, Füsun Üstel ve Cemal Bali Akal'da konuşmacı olarak katılmışlardır.

29 Kasım 1998'de ilk denemesi Samsun'da yapılan ve kadınlara bakış açısının, kadın haklarının, genel insan hakları ile korunmasının neden yeterli olmadığını yanı sıra KA.DER'in ne olup ne olmadığını anlatılması amacı ile İTÜ Maçka Kampüsü'nde bir "Oryantasyon Eğitimi" verilmiş ve bu eğitime Şirin Tekeli, Canan Arın, Meryem Koray ve Nuran Talu konuşmacı olarak katılmışlardır. Bu eğitim seminerinin sürekli olması düşünülmüşse de gerçekleştirilememiştir.

30-31 Ocak 1999'da İstanbul Büyükdere Fuat Paşa Otelinde son eğitim çalışmamız ABD'den IRI ile ortaklaşa yapılmıştır. Gene hemen bütün siyasi partilerden kadınların katılımı ile yapılan bu seminerde "Yerel Seçimlerde Başarılı Olabilmenin Stratejileri" anlatılmıştır. IRI adına seminere Susie Alcorn, Thomas F. Hujar ve J.Scott Carpenter katılmışlardır.

Eğitim çalışmaları arasında önemli yer tutan bir olay da seçimlerden hemen önce "Kadın Adayın EI Kitabı" adlı kitabımızın yayımlanmasıdır.

2. LOBİCİLİK ÇALIŞMALARI:

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni İzleme Komitesi, kadınları ilgilendiren yasa taslaklarını dikkatle inceleyip TBMM üyelerini etkilemek için lobi çalışmaları yürütmüş ve çeşitli Daimi ve Geçici Meclis Komisyonlarına gözlemci olarak katılmışlardır.

Şubat 1998'de KA.DER Başbakanlık İnsan Hakları Koordinasyon Konseyi'nde temsil edilmiştir. Haziran 1998 sonuna kadar süren konsey çalışmalarında KA.DER üyeleri hukuk, eğitim, sosyal komitelerinde aktif olarak yer almış, nihai raporda seçimle gelinen bütün organlarda kadınlar lehine %30'luk kota talebinin yer almasını sağlamışlardır.

Şubat-Mart 1998'de değişik siyasi partilerin başkanlarını ve Cumhurbaşkanı'nı ziyaret ettik. TBMM Başkan Vekili Uluç Gürkan ile yapılan görüşme sonunda 8 Mart'ta TBMM'de bir kadın milletvekiline gündem dışı söz verilmesi sağlanmış ve gerçekleştirilmiştir.

KA.DER kuruluşundan başlayarak gerek yazılı gerekse görsel basınla çok iyi ilişkiler yürütmüş, Türkiye'nin önemli gazetelerinin köşe yazarlarının gündemine sürekli girmeyi başarmıştır. Pek çok TV programına katılmıştır.

Televizyonun en fazla izlenen dizilerinden "Mahallenin Muhtarları"nda KA.DER üyeleri de rol almışlardır. Ayrıca yine izlenme oranı yüksek "Bizimkiler" dizisinde dizinin bir kahramanı gidip KA.DER'e üye olmuştur.

3. KAMPANYALAR:

Mart-Mayıs 1998 tarihleri arasında siyasi partilere kadın katılımını arttırmak amacı ile "Mutfak Tamam Sıra Siyasette" sloganı ile kampanya başlatarak afişler bastırılmış, siyasi partilere nasıl üye olunacağını anlatmak üzere 900'lü telefon hattı kiralanmış ve bu afişler büyük kentlerde çeşitli vitrinlere İstanbul'da billboardlara ve belediye otobüslerinin arka camlarına asılmıştır.

Ayrıca "Üç koltuktan en az biri kadınlara" sloganlı geniş katılımlı bir imza kampanyası gerçekleştirmiştir. Bu kampanyanın imza listelerini TBMM'ne göndermiş ve Meclis fakslarını kilitlemiştir. O kadar ki Meclis'ten KA.DER merkezine telefon edilerek faksların kilitlendiğini, artık daha fazla imza göndermemizi istemişlerdir.

Ancak bütün bu imzalar, bir taban örgütü olan KA.DER'den giden bu talepler Siyasi Partiler Kanununda gerekli değişikliğin yapılarak delege sisteminde kadınlar lehine %30 kota çıkmasına henüz yetmemiştir.

Seçimler yaklaşırken en önemli çalışmamız "Maraton" çalışması olmuştur. Maraton, seçime yönelik bir dizi faaliyetti. Bunun içinde kampanyalar, afişler, radyo ve TV programları yer almıştır. "Kadın Milletvekili istiyoruz" -"Kadın Belediye Başkanı istiyoruz" – “Bu işyeri Kadın Aday Destekliyor" sloganı ile afişler, "Ben KA.DER Üyesiyim, Ya Sen" yazılı tebrik kartları bastırılmış, ayrıca "Kadınlar Meclise" yazılı çantalar, penye gömlekler, yaka rozetleri, özel otoların camlarına yapıştırılmak üzere çıkartmalar yaptırılmıştır.

Çeşitli siyasi partilerin genel kurullarında KA.DER masaları kurulmuş, bu masalarda o penye gömlekleri giyen kadınlar, söz konusu partinin kadın adayları lehine kulis yapmışlardır.

Bütün kadın adaylara ulaşmak için Türkiye'nin en büyük gazetelerinde ücretsiz ilanlar yayınlanması sağlanmıştır.

Yine "Maraton" çerçevesinde kadın muhtar adaylara özel eğitimler düzenlenmiş ve tanıdığımız halkla ilişkiler şirketlerinden bir kaçının üyelerimizi ücretsiz desteklemesi sağlanmış ve kadın adayların medyada yer alması için çaba harcanmıştır. Bunun sonucu, kadın adaylar basında, televizyonda ve radyoda önemli ölçüde yer almışlardır.

Bütün büyük partilerin genel başkanları ile görüşülerek seçimlerde kadın adaylara yer vermeleri istenmiştir.

Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilişinin yıldönümü olan 5 Aralık 1998'de İstanbul The Marmara Oteli salonlarında İstanbul'u gerek Senato'da gerekse TBMM'de temsil etmiş kadınlarla bir söyleşi düzenlenerek toplantı sonunda sembolik birer KA.DER kürsüsü armağan edilmiştir. Türkiye'de benzeri az görülen bir kadirşinaslık örneği verilmiştir.

Cumhuriyetimizin 75. Yıldönümü nedeni ile uzun soluklu bir başka kampanya başlatılmıştır. 25 Ekim 1998'de o sırada Çevre Bakanı olan İmren Aykut'un da katılımı ile İstanbul Kavacık'ta KA.DER Ormanının ilk fidanları dikilmiştir. Bu orman kampanyasının KA.DER'in bulunduğu bütün kentlere yaygınlaştırılması ve daha sonra bu ormana, Meclis'e giren her kadın için bir ağaç eklenmesi öngörülmüştü.

Yukarıda anlatılanların dışında gene Cumhuriyetimizin 75. Yıldönümü münasebeti ile yapılan törenlerden Ankara'dakine Ankara şubesi, İstanbul Fenerbahçe'deki fener alayına da Kadıköy şubesi katılmıştır.

KA.DER, iç iletişimi sağlamak üzere Bülten çıkartmış ve bu bültenin bütün ağırlığı Zülal'in üzerinde kalmıştır. Bültenimiz yedi sayı çıkarılabilmiş ve sonunda parasızlıktan ve çalışacak insan yokluğundan tatile girmiştir.

KA.DER kaynak sağlamak amacı ile Haziran 1998'de Bizim Tepe'de bir yemek düzenlemiş ve piyangolarla iyi bir gelir elde etmiştir.

Ayşe Kulin, 8 Mart 1999'da kitaplarının geliri KA.DER'e bırakılmak üzere, Remzi Kitabevi'nin katkılarıyla imza günü düzenlemiştir.

Sabah yayınlarından çıkan ve editörlüğünü Zeynep Göğüş'ün yaptığı “Kadınlar Olmadan Asla” kitabının telif hakları da KA.DER'e bağışlanmıştır.

23 Nisan 1998'de KA.DER'in Türkiye çapında örgütlenmesine olanak veren tüzük değişikliği İçişleri Bakanlığınca onaylanmıştır.

Kaynak sağlamak amacı ile çeşitli konsolosluklara ve uluslar arası kuruluşlara değişik projeler verilmiş, bunlardan çok azı karşılık bulmuştur.

Kongreye ve yeni seçilecek arkadařlara bařarı dileklerle, sözlerime son veriyorum.

KA.DER Yönetim Kurulu adına

M. Canan Arın

2. Başkan